Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

Архітектурно-художній інститут
Кафедра образотворчого мистецтва

СИЛАБУС
Освітнього компонента – ОК9

Навчальна дисципліна – Анатомічний рисунок

Освітній рівень	перший (бакалаврський)	
Програма навчання	обов'язкова	
Галузь знань	02	Культура і мистецтво
Спеціальність	023	Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
Освітня програма	ОПП «Образотворче мистецтво»	
Обсяг дисципліни	**8 кредити ECTS** (240 академічних годин)	
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття	
Індивідуальні та (або) групові завдання	графічні роботи, реферат	
Форми контролю	I	залік
	II	залік
	III	залік
	IV	іспит

Викладачі:
Горбенко Анатолій Олександрович, професор кафедри образотворчого мистецтва, om@ogasa.org.ua
Божко Євгенія Михайлівна, асистент кафедри образотворчого мистецтва, tvgeniy.bozhko1@gmail.com

В процесі вивчення даної дисципліни студенти набувають знання про будову людського тіла, достатніх для пластичного втілення образу людини у творах образотворчого мистецтва.

Передумовами для вивчення дисципліни є набуття теоретичних знань та практичних навичок за такими дисциплінами: Рисунок, Основи художньої композиції, Перспектива в образотворчому мистецтві.

Програмні результати навчання:
ПРН 1. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.
ПРН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.
ПРН 5. Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел.
ПРН 6. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках і матеріалах.
ПРН 8. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.
ПРН 15. Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів.

Диференційовані результати навчання:
знати:
- анатомічну будова кісток і м'язів людського тіла;
- значення й функції кісток і м'язів людського тіла;
- вплив руху людини на пластичні характеристики її тіла.

розуміти:
- форму і функції кісток мозкового і лицьового відділу черепа;
- будову хребетного стовпа;
- особливості з'єднання хребта і черепа;
- пластичну будову м'язів голови і шиї;
- вікові особливості зміни черепа;
- будову і пропорції скелета людини;
- будову кісток і м'язів верхніх і нижніх кінцівок;
- будову кісток і м'язів грудної клітини;
- будову кісток і м'язів плечового поясу;
- будову і значення суглобів скелета людини;

вміти:
- цілісно сприймати модель, передавати форму, пластичні особливості та конструкцію фігури людини засобами лінії і тону, спираючись на знання анатомії;
- зображувати анатомічно вірно фігуру людини в стані спокою чи в русі.

володіти:
- передавати анатомічно вірно будову і характер фігури людини засобами рисунку чи живопису;
- використовувати знання пластичної анатомії фігури людини у творчій роботі.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№п/п	Назва тем, змістовних блоків та модулів	Кількість годин		
		лекції	практичні	самостійні
1	**2**	**3**	**4**	**5**
Частина І (І курс, І семестр).				
1.1	Тема 1. Основи анатомічного рисунку. Загальні відомості про предмет. Предмет анатомічного рисунку, його значення та роль у підготовці професійного художника.	2		10
1.2	Тема 2. Пластична анатомія голови людини. Будова та конструкція черепа людини: кістки мозкової, лицьової частин черепа, під'язична кістка. Вікові особливості голови людини. Вікові зміни черепа людини (дитина, підліток, доросла особа). Характерні особливості голови чоловічої та жіночої.	2	10	10
1.3	Тема 3. З'єднання і рух кісток черепа, анатомічні та конструктивні особливості з'єднання черепа з хребтом. М'язи голови та шиї людини; основні мімічні м'язи лицьової частини обличчя, їхня функція та роль для людини. М'язи очей, носа, рота; їхня будова, пластичні та конструктивні особливості.	2	12	10
Частина ІІ (І курс, ІІ семестр).				
2.1	Тема 4. Пластична будова та загальні анатомічні особливості людського тіла, їх основні форми та функції. Будова скелета: кістки плечового поясу, грудної клітини.	2	10	10
2.2	Тема 5. Пластичні та анатомічні особливості скелета людини. Будова скелета кісток плечового поясу: плече, передпліччя.	2	8	10
2.3	Тема 6. З'єднання костей плечового поясу, та верхніх кінцівок. М'язовий каркас плечового поясу. М'язи плеча, передпліччя та кисті руки.	2	4	10
Частина ІІІ (ІІ курс, І семестр).				
3.1	Тема 8. Пластичні та анатомічні особливості стопи та колінних суглобів.	2		10
3.2	Тема 9. М'язова система нижніх кінцівок людини. Пластичні та анатомічні особливості будови м'язів нижніх кінцівок людини. Конструктивні та анатомічні особливості суглобів нижніх кінцівок та стоп.	2	4	10
3.3	Тема 10. М'язова система людини. М'язи тулуба: грудей, живота, спини М'язи верхніх кінцівок людини: плеча та передпліччя (згинаючі, розгинаючі), кистей рук.	2	20	10
Частина IV				
4.1	Тема 11. Будова скелета та особливості з'єднання кісток поперекового відділу, тазу та нижніх кінцівок. Пластичні та анатомічні особливості будови м'язів поперекового відділу, тазу (ягодині м'язи), стегон.	2		10

4.2	Тема 12. Принципи пластичної постановки фігури людини (контрапост, з опорою та ін.).	2		10
4.3	Тема 13. Опорні точки при постановці та малюванні фігури. Перспектива при малюванні фігури людини. Різні точки зору на фігуру.	2	24	10
	Всього	24	96	120

Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний та максимальний рівень оцінювання щодо отримання «заліку» за навчальною дисципліною «Анатомічний рисунок» складає 60 і 100 балів і може бути досягнутий наступними засобами оцінювання:

Засоби оцінювання		Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
Вид контролю	Кількість у семестрі		
ЧАСТИНА І			
Графічна робота	1	30	40
Контроль знань:			
- Підсумковий (семестровий) контроль знань – перегляд робіт	1	30	60
Разом		**60**	**100**
ЧАСТИНА ІІ			
Графічна робота	1	30	40
Контроль знань:			
- Підсумковий (семестровий) контроль знань – перегляд робіт	1	30	60
Разом		**60**	**100**
ЧАСТИНА ІІІ			
Графічна робота	3	30	40
Контроль знань:			
- Підсумковий (семестровий) контроль знань – перегляд робіт	1	30	60
Разом		**60**	**100**
ЧАСТИНА ІV			
Графічна робота	2	30	40
Контроль знань:			
- Підсумковий (семестровий) контроль знань – перегляд робіт	1	30	60
Разом		**60**	**100**

З дисципліни передбачено виконання графічних робіт. Графічні роботи включають в себе анатомічні малюнки відповідно до вивченого матеріалу за семестр з детальною проробкою та поясненням пластичної анатомії голови, торса, кінцівок людини. Роботи виконуються матеріалом за вибором студента: олівець, вугілля, м’які матеріали або змішані техніки.

В графічних роботах повинно відображатись глибоке розуміння конструкції та пластики скелета, м’язового каркасу людини, а також розуміння форми у просторі.

Підсумковий контроль знань проводиться для всіх студентів у вигляді семестрового перегляду академічних, самостійних, графічних робіт. Критерії оцінювання семестрового перегляду: компонування, тонове та конструктивне рішення академічних робіт; якість та кількість виконаних самостійних та графічних робіт.

Інформаційне забезпечення

Основна література

1. Горбенко С.А., Полнобродський В.Г, Ізрайлян А.Ю., спорнік М.В., Методичні вказівки до виконання графічної роботи з дисципліни «Анатомічний рисунок», ред. - ОДАБА, 2019 р.;
2. Краня В.К., Горбенко С.А., Ізрайлян А.Ю., Конспект лекцій з дисципліни «Анатомічний рисунок», ред. – ОДАБА, 2021;
3. Ли Н.Г. Голова человека: Основы учебного академического рисунка. – М .: ЭКСМО, 2010;

Допоміжні джерела інформації

4. Авенисян О.А. Натура и рисование по представлению. – М.: Изобразительное искусство, 1985.
5. Анатомия для художников. Рисунки и объяснения Барчаи. Будапешт, 1975
6. Анисимов И.Н. Основы рисования: Учебное пособие для вузов. – М.: Стройиздат, 1974.
7. Баммес Г. Пластическая анатомия. – Дрезден, 1982.
8. Барчаи Е. Анатомия для художников. – М.: Изобразительное искусство, 1980.
9. Кузнецов А.Ю. Атлас анатомии человека для художников. 2-е издание, Ростов – на – Дону: Феникс, 2006.
10. Ли Н.Г. Основы академического рисунка. – М.: Эксми, 2005.